

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

45. Decisio Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Ottobono, in causa
Regien. Canonicatus. Veneris 19. Ianuar. 1646.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

eius Constitutiones, constitut. 7. §. 22. Quod postea ab Eugenio VI. & Martino. V. fuit confirmatum, & per Sixtum IV. extensum ad quæcumque bona, & quicunque decimas, ut in d. 10. 1. *Constit. eiusdem Sixti* 7. §. 7. Ultra quod eodem defectu non expresse derogationis laborat, cum loquatur tantum de fratibus Ordinis S. Dominici, non debet extendi ad Moniales eiusdem Ordinis, cum in odiosis qualis est exemptio à decimis, ut dixit Rota *decis.* 271. n. 6. *part. 3. recent. Moniales*, non veniant appellatione fratrum, seu Monachorum ex doctrina Bald. in *l. res fratre* nu. 1. *vers. quia privilegium*, ibique Albertic. ff. *de past. idem* Bald. in *l. quicumque* n. 17. *C. de seru. fugit. An. bar. in c. 1. n. 277. de constit. Alex. conf. 1. §. post litem am. F. vers. quod privilegium* lib. 4. Roland. *conf. 83. n. 37. lib. 3. Honded. conf. 76. n. 25. lib. 2. Curt. sen. conf. 9. n. 15. bene Cocchier. de iuris. ordin. part. 1. q. 17. n. 27. Mantic. de consuet. lib. 8. tit. 6. n. 29. in fin. Rot. in recent. *decis.* 388. nu. 4. & 5. *part. 5.**

4. Quæ responsio licet etiam adaptetur, privilegio edito ab eodem Sixto IV. *dist. a Constit. 7. §. 7.* cum tantum loquatur de Fratibus Prædicatoribus, non autem de Monialibus, nihilominus duas alias ponderarunt Domini responsiones; Alteram, quod in dicto privilegio deest expressè derogatio *d. cap. nuper*, quæ ad hunc effectum requiritur ex iuribus supra allegatis, alteram, quod ille Pontifex in d. privilegio intellexerit solummodo de decimis extraordinariis, non autem de ordinariis debitis de iure Diuino, quamvis verbis, & dictionibus generalibus legatur conceptum; in his enim privilegiis non veniant ea, quæ de facili concedi non solent, nisi de eis fiat specialis mentio, ut sapissime tenuit Rot. *coram Cardinali Put. dec. 45. per tot. lib. 3. coram Card. Seraph. dec. 1293. n. 6. vers. ideo illa verba, coram bon. mem. Coccino d. dec. 269. num. 3. & 4.* & hoc idem privilegium ita pluries Rota fuit interpretata in *Toletana Decimarum 26. Nouemb. 1607. coram Ottemberge. coram Card. Canaler. dec. 157. n. 11. & postremo latissime in d. Hispanen. decimarum vers. cum quia cum aliis in decisione qua reuideretur vers. hinc etiam inferitur.*

5. Nec releuat derogatio ibidem posita in §. 27. ibi, non obstantibus Constitutionibus, & c. etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, Quia licet derogatio generalis Conciliorum cum clausula, quorum tenores includat derogationem Concilij Lateranensis, ut dixit Rot. in *Concheu. exemptionis decimarum 17. Maij 1598. coram Orano relata per Garz. de benef. part. 4. cap. 5. n. 29.* In casu tamen de quo agitur, derogatio loquitur tantummodo de Conciliis Prouincialibus, & Synodalibus, quorum appellatione non venit Concilium Lateranense, quod est generale, & declarando *d. decis. Conchen. exemptionis decimarum*, respondit Rot. in *Casa augustana decimarum 17. Junij 1611. coram Sanctissimo D. N. relata per Add. ad Buratt. decis. 704. n. 16. & in d. Hispanen. decimarum coram R. P. D. meo Corrado vers. In proposito autem in fin.*

6. Denique non obstat privilegium Sanctæ mem. Pij V. in *Bull. no. 2. constit. 41. §. 2. n. 14.* vltimo loco exhibitum, quia vltra quod in eo deficit eadem expressa derogatio dicti *cap. nuper*, huiusmodi privilegium fuit reuocatum, & ad terminos iuris, ac Concilij Tridentini reductum per Constitut. *Greg. XIII.* in eodem *Bull. d. tom. 2. constit. 9. per tot.* quod perinde est, ac si non emanasset, ut in eisdem ferè terminis de eodem privilegio dixit Rot. in *vna Pampilonen. decimarum 18. Decemb. 1615. coram bon. mem. Coccino, que est decis. 728. n. 2. part. 3. recent.* Quæ constitutio Gregoriana non enitatur, allegando, eam non fuisse in tempore promulgatam, nec vlu receptam, quia tanquam promulgata inter alias Bullas Pontificias circumfertur, vt

videre est loco supra citato. Quod autem sit vlu recepta, firmavit Rot. *coram bon. mem. Coccino in d. decis. 728. n. 2. part. 3. recent.*

7. Prout minus releuat prætenfa quadragenaria præscriptio, quia vt respondet *decis. 8. vltimus*, illa non probatur, & probata non reuelaret, cum Capitulum obtinuerit à Carolo, & Federico Imperatoribus ad petitionem Eugenij Papæ III. priuilegium centenaria, quod licet laicale, cum emanauerit de consensu, & petitione Pontificis, & b. eo confirmatum fuerit, ligat & afficit etiam personas Ecclesiasticas, Azor. *lit. moral. part. 1. lib. 7. cap. 27. vers. nisi fiant priuilegia.* cum aliis in *d. decis. d. vers. vltimus quadragenaria non fuffi. i. sed requiritur centenaria ex iuribus ibidem adductis.*

8. Nec applicatur responsio, quod præscriptio quadragenaria cum allegatione tituli parè vim habeat cum immemorabili, & æquipariter centenaria per textum in *c. 1. de prescript. in 6.*

9. Primò, quia cum titulus dedicatur ex huiusmodi privilegiis, quorum alia loquuntur tantum de decimis extraordinariis, non autem ordinariis, debitis de iure Diuino, alia comprehendunt dumtaxat Fratres, non Moniales, & omnia careant derogatione *d. cap. nuper*, non potest deferuire ad hunc effectum, cum titulus non admittatur, nisi comprehendat rem, & personas, de quarum præscriptione agitur. Gemina. *in c. cum personas, §. quod si talis ante fin. vers. & sic inspecto, de priuileg. in 6. idem Gemina. conf. 96. n. 4. vers. quoad secundum. Mandell. con. 34. num. 14. Rot. in recent. decis. 458. n. 70. part. 5. tom. 2.*

10. Secundò, quia præscriptio quadragenaria cum titulo æquiparatur centenaria, quando ex particulari lege non requiritur centenaria, in quibus terminis procedit *text. in dicto c. 1. de prescript. in 6. cum aliis concordant.* Quando verò centenaria requiritur ex particulari lege, vel privilegio, non sufficit quadragenaria cum titulo nam alioquin superflua esset lex & privilegium, cum eo etiam circumscripto opus sit centenaria, seu immemorabilis, quando non adest titulus ex allegatis per *Cast. Pal. oper. moral. tom. 2. tr. 10. disp. vnic. punct. 5. n. 2.*

11. Quod dicitur de paupertate Monialium non releuat, tum quia sententia lara de anno 1464. non probat paupertatem de præfenti, tum quia paupertas non excusat à solutione decimarum, nisi sit tanta, quod si decimas soluerent, fame perirent. Ioan. Andr. *in cap. cum homines, vers. persoluantz ibique Abb. nu. 5. de decim. Monet. eor. vltat. c. 5. q. 1. à n. 28. usque ad 32. Tambur. de iure Abb. disp. 5. q. 18. n. 51. Franc. Marc. decis. 198. n. 2. & 6. part. 2. Rot. in *dist. Vrbinate. decimarum coram S. D. N. n. 7.**

Et ita resolutum vtraque, & c.

DECISIO XLV.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Otthobono.

Regiæ. Canonicatus.

Veneris 19. Ianuarij 1646.

§. 1. **D**omini approbarunt fundamenta decisionis in hac causa emanatæ coram me, sub die 3. Iulij præteriti, in qua dictum fuit dandum esse mādatum de manutenēdo Iulio Paulo Vigarano, & Comitæ Ernesto Zobolo in possessione præbendæ, & Canonicius respectiue Collegiata Ecclesiæ S. Prosperi Regiæ, cum constet de eorum anteriori possessione, nedum ex publicis instrumentis, quæ alio non possidente probant possessionem manutenibilem, sed etiam ex propria confessione Caroli Ferratini, dum illis Monitorium intinuit

intimauit. Rota coram sanct. mem. Greg. XV. dec. 458. n. 1. & seqq. Buratt. decif. 252. n. 1.

2. Neque est attendenda possessio capta nomine Camere Carolo, quia Breue de capienda possessione non poterat executioni demandari, nisi præcedente plena iustificatione vacationem contigisse in mense reseruatofante clausula (constito) in eodem Breui apposita. Gonzal. ad regul. mens. §. 7. in proem. nu. 216. & seqq. sanct. mem. Gregor. dec. 5. per totam. Buratt. decif. 590. n. 9. Quod procedi etiam si nullus compareat contradicor, quia cum in hoc consistat vnicum fundamentum iuris Camere, ac ipsius Breuis, cuius executio sub illius iustificatione commissa fuit, ea necessario præcedere debet, etiam nemine opponente, Rota decif. 234. n. 4. part. 3. recent. Reuerendiss. Vgellen. decif. 389. nu. 7. Ideoque cum processum fuerit ad executionem huiusmodi Breuis, non iustificata reservatione, neque citatis Vigarano, & Zobolo anterioribus possessoribus, negari non potest evidens nullitas dictæ possessionis, & omnium inde actorum, ex quibus cum præfati Vigarano, & Zobolus non habuerint se pro spoliatis iure merito danda est illis manentio, vt in his terminis dixit Rota coram Cardin. Seraphin. decif. 1041. n. 3. & in Nanlen. Pa. o. h. i. 31. Martij 1642. coram bon. mem. Molino, §. aut prædicit.

3. Non obstat quod monitorium illis personaliter intimatum habuerit vim citationis stante clausula (si quis senserit se grauatum.) Quia monitorium potest quidem importare citationem ad effectum introducendi litem, vt dixit Rota penes Buratt. de i. 100. n. 1. non autem supplere alias citationes necessarias faciendas in vltiori processu pro iustificatione dictæ clausula (constito) processus erat necessarius, licet pars monita comparere negligeret, seu differret, vt tradit Salust. Tiber. in prax. lib. 3. c. 7. sub n. 6. Modern. Roman. de re benefic. lib. 2. q. 11. n. 78. & seqq. Immo cum in præiudicium eiusdem Ferrarini, qui præfatum monitorium obtinuit, & intimauit fuisset inductalis, non poterat ipse absque vitio attentatorum possessionem capere, nisi anterioribus possessoribus legitime citatis, & verificata clausula, (constito) vt in specie dixit Rota Tridentina Canoniarum relata per Garziam de benef. part. 6. c. 3. n. 41. Seraph. dec. 1044. n. 2. bon. mem. Coccin. decif. 492. n. 7. & 8. Reuerendiss. Vgellen. decif. 389. n. 1. & seq. & in recent. decif. 162. n. 3. & 4. part. 5.

4. Quod autem Vigarano, & Zobolus declarauerint se nolle opponere, aut contrariare, quominus Procurator Camere possessionem apprehenderet, non potest obstat, quin ipsi essent citandi, non solum quia stante dicta clausula (constito) in Breue apposita iustificatio illius erat omnino necessaria, licet nullus compareret contradicor, vt supra dictum est, sed quia etiam dicta declaratio ab vtriusque facta fuit metu censurarum, & ob reuerentiam literarum Apostolicarum, vt ex præcedenti sum. Vigarani, & Zoboli n. 7. & 8. ex qua apparet quod illi noluerunt de facto se opponere apprehensioni possessionis quatenus ad illam deueniretur, non autem quod consenserint illam apprehendi non seruatis de iure seruandis, nec iustificato Breui, quin immo expressè opposuerunt malè fuisse in eo suppositum, atque narratum Summo Pontifici, quod vacatio contigerit de mense Ianuarij 1644. reseruatof, & propterea stante prædicta oppositione non poterat deueniri ad executionem Breuis, antequam iustificaretur reseruatio plenè, & concludenter vt dixi. Rota in Vien. beneficij. 25. Februarij 1600. coram clar. mem. Gard. Pamphili relata per Garz. de benef. part. 6. c. 1. num. 61. Insuper cum post dictam declarationem protestati expressè fuerint se haberi non velle pro spoliatis, sed sua iura illata remanere, & ad Summum Pontificem recursum habere velle pro consequenda manentione, vtique ipsi non videntur amisisse possessionem saltem

ciuilem, sed eam animo retinisse, quod sufficit ad effectum manutionis, vt in specie dixit Rota coram Reuerendiss. Vgellen. decif. 114. nu. 9. cum alijs in primi decisione adductis.

5. Minus obstat, quod ex actu etiam meticoloso amittatur possessio iuxta notata in l. 3. si quis autem ff. de vi, & vi arm. & l. non solum §. si Dominus ff. de i. i. cap. i. Quia hoc potest habere locum, quando possessio fuit non solum corpore, sed etiam animo dimissa, secus quando illa animo retinetur, nam si quis in possessionem, quam ipse habet alium ingredi patitur, ab eaque recedat, non quidem animo eam amittendi, sed quanto citius poterit reuertendi, is vtique possessionem non amittit, sed animo retinet, vt est text. in l. 3. in quod. §. in amittenda, & in l. si id quod. §. quod autem ff. de acquir. possess. Et ideo cum in casu proposito Vigarano & Zobolus non dimiserint possessionem animo eam amittendi, sed ob reuerentiam literarum Apostolicarum, & metu censurarum, & animo retinendi, vt apparet ex eorum declarationibus, & protestationibus expressè factis, manentio eis denegari non potest.

6. Cetera, quæ dicuntur de protectione contraria facta ex decisionibus Seraph. fuerunt sublata in præcedenti decisione in qua hodie Domini peritendum esse responderunt. Vtraque, &c.

DECISIO LXVI.

Sacra Rota Romana coram R. P. D. Melio.

In causa Ampurien. seu Ciuitatem deputat. tionis Vicarij.

Veneris 19. Ianuarij 1646.

§. 1. **O**Rta controuersia inter Capitulum, & Canonicos Cathedralis Ampurien. & Ciuitatem, ex vna, & Capitulum, & Canonicos Collegiate de Templo ex altera super deputatione Vicarij Capitularis Sede Episcopali vacante, & proposito dubio sub hac die super manutione talis deputationis Vicarij ad fauorem Capituli & Canonicorum Cathedralis Ampurien. & Ciuitatem. fuit resolutum, quam sententiam amplexi fuerunt Domini ea ratione iuris comprobata, quod Capitulum Sede vacante succedit Episcopo in iurisdictione, cap. cum olim, de maior. & ord. c. 1. et d. in lib. 6. Abb. in dicto cap. cum olim, c. i. in fine, et si possit tamen, idemque disponit sac. Conci. Trid. sess. 24. de reformat. c. 16. Pauin. in suo tract. de offi. Sede vacante, part. 1. q. 1. n. 3. & seqq. part. 2. o. 10. num. 2. & seqq. et res. respondeo ergo, & c. sac. b. Sbroz. de Vicar. Epif. op. lib. 1. qu. 15. & 11. Federic. de Sen. cons. 30. c. 1. vbi se contra Capitulum Rot. de i. 16. n. 1. part. 1. recent. & hæc, licet sola sufficeret pro obtinenda manutione in hac materia iurisdictionis, dum tamen talis assistentia non esset turbida, vel quando alius non esset in possessione. Text. in cap. cum persona, de priuileg. in 6. Rot. dec. 416. n. 2. part. 2. recent. Canal. dec. 193. num. 1. & seq. cum alijs relatis per Add. ad dec. 312. sub n. 4. coram Pa. pa Greg. XV. & dec. 615. n. 3. part. 4. recent. nihilominus concurrat etiam actualis possessio Capituli circa deputationem Vicarij generalis in vtraque Diceces. in qua etiam vnita sufficit vnus Vicarius, qui bene potest explere negotia vtriusque Diceces. Rebuff. in praxi tit. de vnion. benefic. n. 16. Ba. bos. de Canonie & digni. c. 42. n. 33. & seqq. Riccius de i. 274. n. 1. in fin. Canal. decif. 418. n. 2. que actualis possessio probatur ex testimonio depositionibus, & literis patentibus, in summario eiusdem Capituli exhibitis sub num. 1. & 2. vbi enarrantur diuersæ deputationes Vicarij supra dicti spatio 40. annorum, & tamen ad effectum, de quo agitur sufficeret etiam vnica deputatio, quæ habuerit effectum.